

Rundballer

Landbrukskontoret registrerer at det er mye rundballer som ikke blir lagret på riktig måte i kommunene våre. Dette er i enkelte områder et stort problem og landbrukskontoret ønsker å informere om denne problematikken. Utfordringene omhandler:

- Lagring langs vann og vassdrag (flomfare og forurensning)
- Plastforurensning (forsøpling)
- Viltproblematikken (smittespredning, trafikksikkerhet og dyrevelferd)
- Lagring av rundballer tett på vei (trafikksikkerhet)

Avrenning av silopressaft til vann og vassdrag

Nesten alle rundballer vil gjennom lagring avgi næringsstoffer ved avrenning. Iht. regelverket skal silopressaft samles opp og lagres slik at den ikke fører til forurensning eller fare for forurensning (jf. forskrift om gjødselvarer mv. av organisk avfall §21). For å unngå forurensning er det avgjørende at dette samles opp eller at rundballene ligger slik at næringsstoffene infiltreres i underlaget og ikke renner eller vaskes direkte ut i bekker eller elver. Én liter silopressaft kan ødelegge 5000 liter vann, og silopressaften har derfor stor negativ påvirkning på vannkvaliteten i vassdraget. Mange hus og hytter har også private vannkilder som kan bli forurenset.

Dersom det oppdages brudd på regelverket kan du risikere avkortning, tilbakeholdelse, innkreving mv. av produksjonstilskuddet (jf. forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd §§ 11 og 13). I grove tilfeller kan man straffes for brudd på bestemmelser i forurensningsloven, kommunehelsetjenesteloven og/eller matloven.

Næringsstoff på avveie. Foto: Landbrukskontoret ROH

Plastforurensning og vilt

Landbrukskontoret har observert mye vilt, gjennom flere vintre, rundt rundballer som er hullete (se bilder) og man har hatt mye viltpåkjørsler i tilknytning til disse. I tillegg kan både elg og rådyr få plast og rundballenett i vomma som kan føre til store lidelser for dyra, og i verste fall død. Vi oppfordrer landbruket til å ta større ansvar for at ikke viltet får mulighet til å spise på disse rundballene. Hull i rundballer kan redusere gjæringskvaliteten, og møkk fra fugler, smånagere og hjortevilt kan være kilden til nedsatt hygienisk kvalitet på fôret. I tillegg er det [forbudt](#) å føre hjortevilt med fare for spredning av CWD i hele Norge.

Det beste tiltaket mot hjortevilt og spiseskader er å gjerde inn rundballene, eller oppbevare rundballene nær driftssenteret.

Lagring av rundballer innenfor viltsikkert gjerde. Foto: Landbrukskontoret ROH

Det ligger i tillegg mye gamle rundballer med plast og nett på dyrkamark som klart ikke skal benyttes som dyrefôr. Disse må

Informasjonsskriv fra felles Landbrukskontor for Røros, Os og Holtålen kommuner

fjernes og plast leveres til [Fias](#) som tar imot landbruksplast gratis.

Kommunen kan med hjemmel i [forurensingslova](#) gi pålegg til forurenser om å rydde opp både plast og organisk avfall. Dette er ikke et ønskelig utfall, hverken for kommunen eller produsent, og vi håper at dette skrevet kan være med på å synliggjøre problemstillingen rundt tematikken.

Rundballer som helt klart ikke er egnet som dyrefôr. Foto: Landbrukskontoret ROH

Trafikksikkerhet

Når det gjelder lagring av rundballer langs vei og jernbane er det flere momenter å ivareta:

- Rundballer skal ikke plasseres for nære veien eller utkjøringen siden disse utgjør både trafikkfare ved påkjørsel og hindrer sikt.
- Rundballer bør heller ikke plasseres tett opp til vei dersom dette samler hjortevilt, som igjen kan være trafikkfarlig.

Tabell: Statens vegvesen har egne regler for plassering av rundballer tett på vei. Det er ikke lov å plassere rundballer innenfor sikkerhetssone

Fartsgrense (km/t)	<= 50	60	70-80
Sikkerhetssone (m)	4,5	5	7

Generelt er det å anbefale at man plasserer rundballer ikke nærmere enn 50 meter fra vei (helst 100 meter) med tanke på at det kan samles vilt på nye og gamle lagringsplasser. Som tidligere nevnt er det beste å gjerde inn rundballene, eller oppbevare rundballene nær driftsenteret.

Rundballer som hjorteviltet har forsynt seg av, med trafikkert vei i bakgrunnen. Foto: Landbrukskontoret ROH

Sammendrag

- Lagres på ugrøfta mark med god naturlig drenering. Flatt terreng og minimum 50 m (helst 100 m) fra vann og vassdrag.
- Sikres mot vilt med lagring nær driftscenter, eller ved inngjerding.
- Vurdere plassering godt med tanke på vilt og trafikksikkerhet.
- Hold naturen ren for rundballeplast og annet søppel.